

1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma· **1.1 Produktidentifikator**· **Handelsnavn:** P400 SC· **1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**· **Bruk av stoffet/ tilberedning** Alkalisk rensmiddel· **1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**· **Produsent/leverandør:**Stratasys, Inc.
7665 Commerce Way
Eden Prairie, MN 55344
USA

Tel +1 952 937 3000

Fax +1 952 937 0070

In Europe:C.S.B. GmbH
Parkstraße 29
D-47829 Krefeld
Germany

Tel.: +49-2151-6520860

Fax: +49-2151-6520869

E-Mail: info@csb-online.de· **E-postadresse for den kompetente personen, som er ansvarlig for sikkerhetsdatabladet** sdb@csb-online.de· **Avdeling for nærmere informasjon:** Salg / Teknikk· **1.4 Nødnummer:** Se ovenfor eller neste giftinformasjonssentrale**2: Viktigste faremomenter**· **2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding**· **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**

GHS05 Etsende virkning

Skin Corr. 1A H314 Forårsaker alvorlige hudforbrenninger og øyeskader.

· **Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC**

C; Etsende

R35: Sterkt etsende.

· **Klassifiseringssystem:**

Produktet må merkes ifølge beregningsprosedyren fastlagt i " EFs almennr direktiv for klassifisering av tilberedninger" - siste gyldige versjon.

· **2.2 Etikettelementer**· **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**

Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.

· **Farepiktogrammer**

GHS05

· **Signalord** Fare· **Farebestemmende komponenter ved etikettering:**Natriumhydroksid
natriummetasilikat pentahydrat· **Advarselsetninger**

H314 Forårsaker alvorlige hudforbrenninger og øyeskader.

(fortsatt på side 2)

NO

Trykkdato: 03.10.2012

revidert den: 03.10.2012

Handelsnavn: P400 SC

(fortsatt fra side 1)

- **Sikkerhetssetninger**
- P260 Støv/røyk/gass/sprøytetåke/damp/aerosol skal ikke innåndes.
- P280 Bruk vernehansker/verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.
- P303+P361+P353 VED HUDKONTAKT (eller kontakt med hår): Alle tilsølte klær må fjernes straks. Vask/ dusj huden med vann.
- P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i opptil flere minutter. Fjern evt. kontaktlinser såfremt dette er lett mulig. Fortsett skyllingen.
- P310 Kontakt GIFTINFORMASJONSSENTRAL eller lege omgående.
- P301+P330+P331 VED SVELGING: Skyll munnen. IKKE fremkall brekninger.
- P405 Oppbevares innelåst.
- **2.3 Andre farer**
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.

3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

- **3.2 Kjemisk karakterisering: Blandinger**
- **Beskrivelse:** Blanding av nedenstående oppførte stoffer med ufarlige tilsetninger.

· Farlige innholdsstoffer:

CAS: 497-19-8 EINECS: 207-838-8 Indeks-nummer: 011-005-00-2	natriumkarbonat ☒ Xi R36 ☠ Eye Irrit. 2, H319	50-100%
CAS: 1310-73-2 EINECS: 215-185-5 Indeks-nummer: 011-002-00-6	Natriumhydroksid ☒ C R35 ☠ Met. Corr.1, H290; Skin Corr. 1A, H314	10-25%
CAS: 151-21-3 EINECS: 205-788-1	natriumlaurylsulfat ☒ Xn R21/22; ☒ Xi R36/38 ☠ Acute Tox. 4, H302; Acute Tox. 4, H312; Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319	< 2,5%
CAS: 10213-79-3 EINECS: 229-912-9 Indeks-nummer: 014-010-00-8	natriummetasilikat pentahydrat ☒ C R34; ☒ Xi R37 ☠ Met. Corr.1, H290; Skin Corr. 1B, H314; ☠ STOT SE 3, H335	< 2,5%

· **Ytterligere informasjoner:** Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

· Innholdsstoffer i samsvar med forordning (EF) 648/2004:

anioniske overflateaktive stoffer, polykarboksylater, ikkeioniske tensider	< 5%
--	------

4: Førstehjelpstiltak

- **4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**
- **Generelle informasjoner:** Klær som er tilsølt med produktet må fjernes omgående.
- **etter innånding:**
Frisklufttilførsel, eventuelt kunstig åndedrett, varme. Tilkall lege.
Ved bevisstløshet lagring og transport i stabil sidestilling.
- **etter hudkontakt:**
Vask straks av med mye vann.
Legebehandling er nødvendig straks, da ikke behandlede etsinger fører til sår som er vanskelig å helbrede.
- **etter øyekontakt:**
Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann.
Tilkall lege straks.
Beskytt det øyet som ikke er skadet.
Remove contact lenses, if present and easy to do. Continue rinsing.

(fortsatt på side 3)

NO

Trykkdato: 03.10.2012

revidert den: 03.10.2012

Handelsnavn: P400 SC

(fortsatt fra side 2)

- **etter svelging:**
Drikk rikelig med vann og sørg for frisk luft. Tilkall lege omgående.
Ikke få pasienten til å kaste opp - fare for perforasjon.
- **4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

5: Tiltak ved brannslukning

- **5.1 Slokkemiddel**
- **Egnede slukningsmidler:**
CO₂ slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.
- **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:** ingen
- **5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**
Svoveloksyder (SO_x)
Natriumoksid (Na₂O)
Kullmonoksyd (CO) og kulldioksyd (CO₂)
- **5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- **Spesielt verneutstyr:** Bær åndedretsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.
- **Ytterligere informasjoner**
Utbrente rester og kontaminert slukningsvann må bortskaffes i.h.t. myndighetenes forskrifter.

6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**
Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.
Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Unngå støvdannelse.
Unngå innånding av støv
Unngå kontakt med huden og øynene
- **6.2 Miljøverniltak:**
La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
Ansvarlige myndigheter varsles hvis produktet har kommet ned i kloakk eller vassdrag.
- **6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**
Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Ta opp mekanisk.
Fyll produktet i beholdere som er egnet for recycling eller bortskaffelse.
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt** Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.

7: Håndtering og oppbevaring

- **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering**
Unngå støvdannelse.
Støvdannelse som ikke kan unngås, må tas opp regelmessig.
Støv må ikke innåndes.
Unngå kontakt med huden og øyene under alle omstendigheter.
Grenseverdier for arbeidsplass må overholdes.
Ved fortynning hell alltid i vann først og rør inn produktet.
- **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:** Ingen særlige tiltak nødvendig.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Myndighetenes forskrifter for vannvern skal overholdes.

(fortsatt på side 4)

NO

Trykkdato: 03.10.2012

revidert den: 03.10.2012

Handelsnavn: P400 SC

(fortsatt fra side 3)

- **Informasjoner om felles lagring:** Må ikke lagres sammen med syrer.
- **Ytterligere informasjon om lagervilkårene:**
Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.
Beholderne oppbevares på et godt ventilert sted.
Oppbevares under lås og lukke og utilgjengelig for barn.
- **7.3 Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjon om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjon, se punkt 7.

8.1 Kontrollparametere

- **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**

1310-73-2 Natriumhydroksid

AG (N)	2 mg/m ³
T	

- **Ytterligere informasjon:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.
- **8.2 Begrensning og kontroll av eksponering**
- **Personlig verneutstyr:**
- **Generelle verne- og hygienetiltak:**
Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og førstoffer.
Fjern omgående forurensete, gjennomvætede klær.
Unngå innånding av støv
Unngå berøring med øyne og hud.
Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.
- **Åndedrettsvern:** Ved sikker overholdning av arbeidsplassgrenseverdier ingen særlige tiltak nødvendig.
- **Håndvern:**
Hansker - motstandsdyktig mot lut.
Før man bruker hansken på ny, må man teste om den er tett.
Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.
Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.
- **hanskemateriale**
Naturkautsjuk (Latex)
Hansker av PVC.
- **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**
Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.
- **Øyevern:** Tettsittende vernebrille.
- **Kroppsværn:** Beskyttelsesdrakt, motstandsdyktig mot lut.

9: Fysiske og kjemiske egenskaper

- **9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

- **alminnelige opplysninger**

- **Utseende:**

Form: granulat
Perler

Farge: hvit

- **Lukt:** uten lukt

- **Lukterskel:** ikke bestemt

- **pH-verdi:** ~ 13 (soln.)

- **Tilstandsendring**

Smeltepunkt/smelteområde: ikke bestemt

(fortsatt på side 5)

-NO

Trykkdato: 03.10.2012

revidert den: 03.10.2012

Handelsnavn: P400 SC

(fortsatt fra side 4)

Kokepunkt/kokeområde:	ikke anvendelig
· Flammepunkt:	Ikke brukbar
· Antennelighet (fast, gassformet):	ikke anvendelig
· Antennelsestemperatur:	ikke anvendelig
· Spaltningstemperatur:	ikke bestemt
· Selvantennelighet:	Produktet er ikke selvantennelig.
· Ekspløsjonsfare:	Produktet er ikke ekspløsjonsfarlig.
· Ekspløsjonsgrenser:	
nedre:	ikke anvendelig
øvre	ikke anvendelig
· brannfremmende egenskaper	ikke anvendelig
· Damptrykk:	ikke bestemt
· Tetthet:	Ikke bestemt
· Løslighet i / blandbarhet med Vann:	løslig
· Viskositet:	
dynamisk:	ikke anvendelig
kinematisk:	ikke anvendelig
· 9.2 Annen informasjon	Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet**
- **10.2 Kjemisk stabilitet**
- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:** Ingen spaltning ved formålsriktig bruk.
- **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner**
Sterk exoterm reaksjon med syrer.
Reaksjoner med metaller, med dannelse av vannstoff.
- **10.4 Forhold som bør unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.5 Inkompatible materialer:**
Sterke syrer
Uedle metaller
- **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:**
Svoveloksyder (SO_x)
Natriumoksid
Kullmonoksyd (CO) og kulldioksyd (CO₂)

11: Opplysninger om helsefare

- **11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt toksisitet:**

 · **Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:**

497-19-8 natriumkarbonat

Oral	LD50	4090 mg/kg (rotte)
Dermal	LD50	2000 mg/kg (kanin)
Inhalativ	LC50/1 h	2,3 mg/l (rotte) (LC50/2h)

(fortsatt på side 6)

NO

Trykkdato: 03.10.2012

revidert den: 03.10.2012

Handelsnavn: P400 SC

(fortsatt fra side 5)

1310-73-2 Natriumhydroksid

Oral	LD50	2000 mg/kg (rotte)
------	------	--------------------

· Primær iritasjonsvirkning:

 · **på huden:** Sterk etsende virkning på hud og slimhinner.

 · **på øyet:** Sterk etsende virkning.

 · **Sensibilisering:** Ingen sensibiliserende virkning kjent

· Ytterligere toksikologiske henvisninger:

På bakgrunn av beregningsmetoden iflg. EF's generelle klassifiserings-retningslinje for tilberedninger i siste gyldige utgave oppviser produktet følgende farer:

Etsende

Ved svelgning sterk etsende virkning av munnhulen og svelget, såvel som fare for perforasjon av spiserøret og magen.

12: Miljøopplysninger
· 12.1 Giftighet
· Akvatisk toksisitet:
497-19-8 natriumkarbonat

EC50/48 h	256 mg/l (daphnia magna)
-----------	--------------------------

LC50/96 h	740 mg/l (gambusia affinis)
-----------	-----------------------------

	300 mg/l (lepomis macrochirus)
--	--------------------------------

1310-73-2 Natriumhydroksid

EC50/48 h	> 100 mg/l (daphnia magna)
-----------	----------------------------

LC50/48 h	133 - 189 mg/l (leuciscus idus)
-----------	---------------------------------

LC50/96 h	99 mg/l (lepomis macrochirus)
-----------	-------------------------------

	45,4 mg/l (onchorhyncus mykiss)
--	---------------------------------

 · **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

 · **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

 · **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

· Ytterligere økologiske informasjoner:

 · **Generelle informasjoner:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann

· 12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

 · **PBT:** Ikke brukbar.

 · **vPvB:** Ikke brukbar.

 · **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

13: Fjerning av kjemikalieavfall
· 13.1 Metoder for avfallsbehandling

 · **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

· Ikke rengjort emballasje

 · **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

 · **Anbefalt rengjøringsmiddel:** Vann, eventuelt med tilsetning av rengjøringsmidler.

14: Opplysninger om transport
· 14.1 UN-nummer:

 · **ADR, IMDG, IATA**

UN1823

(fortsatt på side 7)

NO

Trykkdato: 03.10.2012

revidert den: 03.10.2012

Handelsnavn: P400 SC

(fortsatt fra side 6)

- **14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse**
- **ADR** UN 1823 NATRIUMHYDROKSID, I FAST FORM,
Blanding
- **IMDG, IATA** SODIUM HYDROXIDE, SOLID, MIXTURE

- **14.3 transport fareklasser**

- **ADR**

- **klasse** 8 (C6) Etsende stoffer
- **Fareseddel** 8

- **IMDG, IATA**

- **Class** 8 Corrosive substances.
- **Label** 8

- **14.4 Emballasjegruppe:**

- **ADR, IMDG, IATA** II

- **14.6 Særskilte forholdsregler for bruker**

- **Kemler-tall:** Advarsel: Etsende stoffer
- **EMS-nummer:** 80
- **Segregation groups** F-A,S-B
- **Segregation groups** Alkalis

- **14.7 Transport i bulk iht. anneks II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden**

Ikke brukbar.

- **Transport/ytterligere informasjoner:**

- **ADR**

- **Fritatt mengde (EQ):** E2
- **Begrenset mengde (LQ)** 1 kg
- **Transportkategori** 2
- **Tunnel restriksjonskode** E

- **UN "Model Regulation":**

UN1823, NATRIUMHYDROKSID, I FAST FORM,
Blanding, 8, II

15: Opplysninger om lover og forskrifter

- **15.1 Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
- **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**
Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.
- **Farepiktogrammer**

GHS05

- **Signalord Fare**

(fortsatt på side 8)

NO

Handelsnavn: P400 SC

(fortsatt fra side 7)

· Farebestemmende komponenter ved etikettering:

Natriumhydroksid
natriummetasilikat pentahydrat

· Advarselsetninger

H314 Forårsaker alvorlige hudforbrenninger og øyeskader.

· Sikkerhetssetninger

P260 Støv/røyk/gass/sprøytetåke/damp/aerosol skal ikke innåndes.
P280 Bruk vernehansker/verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.
P303+P361+P353 VED HUDKONTAKT (eller kontakt med hår): Alle tilsølte klær må fjernes straks. Vask/ dusj huden med vann.
P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i opptil flere minutter. Fjern evt. kontaktlinser såfremt dette er lett mulig. Fortsett skyllingen.
P310 Kontakt GIFTINFORMASJONSSENTRAL eller lege omgående.
P301+P330+P331 VED SVELGING: Skyll munnen. IKKE fremkall brekninger.
P405 Oppbevares innelåst.

· Nasjonale forskrifter:

· **Informasjoner om arbeidsinnskrenkning:** Observér beskjefligelsesinnskrenkningene for ungdommer.

· **Vannfareklasse:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann

· **15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering:** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produkttegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

· Relevante satser

Denne/disse R-sats(er) gjelder bare ingrediensen/er og ikke nødvendigvis representerer stoffblandings klassifisering.

H290 Kan være korroderende på metall.
H302 Helseskader ved svelging.
H312 Helseskader ved hudkontakt.
H314 Forårsaker alvorlige hudforbrenninger og øyeskader.
H315 Irriterer huden.
H319 Forårsaker alvorlige øyeirritasjoner.
H335 Kan irritere luftveiene.

R21/22 Farlig ved hudkontakt og svelging

R34 Etsende
R35 Sterkt etsende
R36 Irriterer øynene
R36/38 Irriterer øynene og huden
R37 Irriterer luftveiene

· Avdeling som utsteder datablad:

C.S.B. GmbH Phone: +49 - 2151 - 652086-0
Parkstraße 29 Fax: +49 - 2151 - 652086-9
D-47829 Krefeld
Germany

· Forkortelser og akronymer:

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals
LC50: Lethal concentration, 50 percent
LD50: Lethal dose, 50 percent

· *** Data forandret i forhold til forrige versjon**

NO